

Suvestinė redakcija nuo 2009-01-23 iki 2010-08-05

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [43-1581](#), i. k. 1062217ISAK0004R-88

CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

Į S A K Y M A S

DĖL CIVILINIŲ ORLAIVIŲ TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMŲ IR TINKAMUMO SKRAIDYTI PERIODINĖS PATIKROS PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2006 m. balandžio 12 d. Nr. 4R-88

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#); 2002, Nr. [112-4979](#); 2003, Nr. [94-4248](#); 2004, Nr. [73-2531](#)) 30 straipsnio 5 dalies nuostatomis ir atsižvelgdamas į Europos Komisijos reglamento Nr. 1702/2003 „Dėl orlaivio tinkamumo skraidyti ir orlaivio bei su juo susijusių gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti aplinkos atžvilgiu pažymėjimų išdavimo bei projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimą įgyvendinančių taisyklių“ H dalies reikalavimus:

1. T v i r t i n u Civilinių orlaivių tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir tinkamumo skraidyti periodinės patikros pažymėjimų išdavimo taisykles (pridedama).

2. Pripažįstu netekusiais galios:

2.1. Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2004 m. spalio 4 d. įsakymą Nr. 4R-186 „Dėl Civilinių orlaivių tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir tinkamumo skraidyti periodinės patikros pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [149-5447](#));

2.2. Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2005 m. balandžio 11 d. įsakymą Nr. 4R-58 „Dėl civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2004 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. 4R-186 „Dėl civilinių orlaivių tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir tinkamumo skraidyti periodinės patikros pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [48-1616](#)).

DIREKTORIUS

KĘSTUTIS AURYLA

PATVIRTINTA
Civilinės aviacijos administracijos
direktoriaus 2006 m. balandžio 12 d.
įsakymu Nr. 4R-88

CIVILINIŲ ORLAIVIŲ TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMŲ IR TINKAMUMO SKRAIDYTI PERIODINĖS PATIKROS PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Civilinių orlaivių tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir tinkamumo skraidyti periodinės patikros pažymėjimų išdavimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato civilinių orlaivių tinkamumo skraidyti pažymėjimų (toliau – TSP), tinkamumo skraidyti riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimų (toliau – TSRGP), leidimų skristi (toliau – LS) ir tinkamumo skraidyti periodinės patikros pažymėjimų (toliau – TSPPP) išdavimo, sustabdymo ir galiojimo panaikinimo, dublikatų išdavimo bei Eksporto TSP išdavimo sąlygas ir tvarką.

2. Šios taisyklės taikomos civiliniams orlaiviams, kurie:

2.1. turi orlaivio tipo pažymėjimą, išduotą pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 8 priedo standartus ir Europos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1702/2003 „Dėl orlaivio tinkamumo skraidyti ir orlaivio bei su juo susijusių gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti aplinkos atžvilgiu pažymėjimų išdavimo bei projektavimo ir gamybos organizacijų sertifikavimą įgyvendinančių taisyklių“ (toliau – Reglamentas Nr. 1702/2003) 21 dalies reikalavimus. Šiems orlaiviams gali būti išduotas TSP ir / arba TSPPP;

2.2. turi riboto galiojimo orlaivio tipo pažymėjimą, išduotą pagal Reglamento Nr. 1702/2003 21 dalies reikalavimus arba Europos aviacijos saugos agentūrai buvo įrodyta, kad jie atitinka tam tikras sertifikavimo specifikacijas, užtikrinančias lygiavertę skrydžių saugą. Šiems orlaiviams gali būti išduotas TSRGP ir / arba TSPPP;

2.3. neatitinka taikomų sertifikavimo specifikacijų arba nebuvo įrodyta, kad jie atitinka tas specifikacijas, tačiau nėra įtraukti į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1592/2002 „Dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą“ (toliau – Reglamentas Nr. 1592/2002) II priedo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą orlaivių sąrašą ir yra tinkami saugiam skrydžiui nustatytomis sąlygomis. Šiems orlaiviams gali būti išduotas LS ir / arba TSPPP.

II. NUORODOS

3. Šios taisyklės parengtos vadovaujantis šiais teisės aktais:

3.1. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 8 priedas;

3.2. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 16 priedas;

3.3. Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (toliau – ICAO) dok. 9760 „Tinkamumo skraidyti vadovas“ („Airworthiness manual“) I tomo 5 skyriaus rekomendacijos;

3.4. Reglamentas Nr. 1592/2002;

3.5. Reglamentas Nr. 1702/2003;

3.6. Europos Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2042/2003 „Dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas Nr. 2042/2003).

3.7. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#));

3.8. Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2004 m. rugpjūčio 6 d. įsakymas Nr. 4R-157 „Dėl civilinių orlaivių kategorijų, tinkamumo skraidyti pažymėjimų, tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimų ir leidimų skristi patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [126-4552](#); 2005, Nr. [69-2503](#)).

III. SĄVOKOS

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Eksporto TSP** – orlaivio registracijos valstybės ar valstybės gamintojos išduotas dokumentas, patvirtinantis, kad eksportuojamas produktas atitinka taikomus tinkamumo skraidyti reikalavimus, importuojančios valstybės specialiuosius reikalavimus, tačiau nesuteikiantis teisės naudoti orlaivį;

4.2. **leidimas skristi** – dokumentas, patvirtinantis orlaivio atitiktį pagal galiojančius tinkamumo skraidyti reikalavimus ir suteikiantis teisę naudoti orlaivį pagal šiame dokumente nurodytus apribojimus ir sąlygas;

4.3. **modifikacija** – orlaivio tipo projekto pakeitimas;

4.4. **orlaivio tipo pažymėjimas** – dokumentas, nurodantis orlaivio tipo projektą ir patvirtinantis, kad orlaivio projektas atitinka nustatytus tinkamumo skraidyti reikalavimus;

4.5. **orlaivio riboto galiojimo tipo pažymėjimas** – dokumentas, nurodantis, kad orlaivis atitinka tam tikrą tipo projektą, ir patvirtinantis, kad orlaivio projektas atitinka nustatytus tinkamumo skraidyti reikalavimus;

4.6. **orlaivio tipo projektas** – orlaivio visų charakteristikų aprašas, įskaitant jo projektą, gamybą, apribojimus ir tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijas, kurios nustato orlaivio tinkamumą skraidyti;

4.7. **techninė priežiūra** – orlaivių ir / arba jų komponentų remontas, kapitalinis remontas, inspektavimas, keitimas, modifikavimas arba bet kokio gedimo taisymas;

4.8. **tinkamumo skraidyti pažymėjimas** – dokumentas, patvirtinantis orlaivio atitiktį pagal galiojančius tinkamumo skraidyti reikalavimus ir suteikiantis teisę naudoti orlaivį pagal tipo pažymėjimo duomenų lape nurodytas sąlygas ir apribojimus;

4.9. **tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimas** – dokumentas, patvirtinantis orlaivio atitiktį pagal galiojančius tinkamumo skraidyti reikalavimus ir suteikiantis teisę naudoti orlaivį pagal nustatytus apribojimus;

4.10. **tinkamumo skraidyti periodinės patikros pažymėjimas** – dokumentas, patvirtinantis, kad, išduodant šį pažymėjimą, orlaiviui yra atlikta visa reikiama techninė priežiūra, jis yra tvarkingas ir saugus skristi;

4.11. **valstybė gamintoja** – valstybė, kurios jurisdikcijoje yra įmonė, atsakinga už galutinį orlaivio surinkimą.

IV. PARAIŠKA ORLAIVIO TSP, TSRGP, LS IR TSPPP GAUTI

5. Orlaivio savininkas ar naudotojas, norintis gauti **naujai pagaminto orlaivio TSP / TSRGP ir pirminį TSPPP**, pagal Reglamento Nr. 1702/2003 H poskyrio 21A.174 dalį turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir pateikti Civilinės aviacijos administracijai (toliau – CAA):

5.1. šių taisyklių 1 priede nustatytos formos paraišką;

5.2. atitinkamos sumos pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 785/2004 „Dėl draudimo reikalavimų oro vežėjams ir orlaivių naudotojams“ (toliau – Reglamentas Nr. 785/2004) apdraustos civilinės atsakomybės draudimo polisą arba draudimo pažymėjimą;

5.3. orlaivio atitikties pareiškimą:

5.3.1. jei orlaivis importuojamas iš Europos Sąjungos (toliau – ES) šalių – Europos aviacijos saugos agentūros (toliau – EASA) 52 formą, išduotą pagal Reglamento Nr. 1702/2003 21A.163 dalies b pastraipą, arba EASA52 formą, išduotą pagal Reglamento Nr. 1702/2003 21A.130 dalį ir patvirtintą kompetentingos institucijos;

5.3.2. jei orlaivis, kurio projektą patvirtino EASA, importuojamas ne iš ES šalių – orlaivio eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimą;

5.4. orlaivio tipo / riboto galiojimo tipo pažymėjimo kopiją ir orlaivio tipo / riboto

galiojimo tipo pažymėjimo duomenų lapo kopiją;

5.5. papildomo (-ų) orlaivio tipo pažymėjimo (-ų) kopiją (-as) (jei buvo išduotas (-i));

5.6. masės ir centruotės duomenų lapą;

5.7. triukšmo pažymėjimo kopiją;

5.8. sklandmens, variklio (-ių), oro sraigto (-ų) formuliarius;

5.9. reikiamų techninės priežiūros darbų atlikimą patvirtinančius dokumentus;

5.10. orlaivio skrydžių vykdymo ir techninės priežiūros vadovus bei jų kopijas (su visais papildymais ir pakeitimais);

5.11. CAA patvirtintą orlaivio techninės priežiūros programą (toliau – TPP);

5.12. pagal šių taisyklių 3 priede CAA nustatytą tvarką patvirtintą orlaivio minimalios įrangos sąrašą (toliau – MEL);

5.13. jei orlaivių maksimali kilimo masė ne didesnė kaip 2730 kg, pateikti užpildytą Orlaivio riboto galiojimo komponentų keitimo ir papildomų techninės priežiūros darbų sąrašą, šių taisyklių 5 priedas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, *Žin.*, 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

6. Orlaivio savininkas ar naudotojas, norintis gauti **naudoto orlaivio TSP / TSRGP ir pirminį TSPPP**, pagal Reglamento Nr. 1702/2003 H poskyrio 21A.174 dalį turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir pateikti CAA:

6.1. šių taisyklių 1 priede nustatytos formos paraišką;

6.2. atitinkamos sumos pagal Reglamentą Nr. 785/2004 apdraustos civilinės atsakomybės draudimo polisą arba draudimo pažymėjimą;

6.3. jei orlaivis **kilęs iš ES šalių**:

6.3.1. orlaiviui anksčiau išduotą galiojantį TSP arba TSP (EASA 25 forma) / TSRGP (EASA 24 forma) ir galiojantį TSPPP (EASA 15a forma arba EASA 15b forma);

6.3.2. orlaivio tipo / riboto galiojimo tipo pažymėjimo kopiją ir orlaivio tipo / riboto galiojimo tipo pažymėjimo duomenų lapo kopiją;

6.3.3. papildomo (-ų) orlaivio tipo pažymėjimo (-ų) kopiją (-as) (jei buvo išduotas (-i));

6.3.4. masės ir centruotės duomenų lapą;

6.3.5. triukšmo pažymėjimo kopiją;

6.3.6. sklandmens, variklio (-ių), oro sraigto (-ų) formuliarius;

6.3.7. reikiamų techninės priežiūros darbų atlikimą patvirtinančius dokumentus;

6.3.8. užpildytus šių taisyklių 6 priede nustatytus įvykdytų tinkamumo skraidyti direktyvų (toliau – TSD) ir privalomųjų techninės priežiūros biuletenių ar juos atitinkančių dokumentų, išleistų po paskutiniojo TSPPP išdavimo datos, sąrašus;

6.3.9. orlaivio žurnalą;

6.3.10. orlaivio skrydžių vykdymo ir techninės priežiūros vadovus bei jų kopijas (su visais papildymais ir pakeitimais);

6.3.11. visus privalomuosius sklandmens, variklio, oro sraigto ir pagalbinės jėgainės techninės priežiūros biuletenius;

6.3.12. pagal Orlaivių techninės priežiūros programos tvirtinimo taisykles (*Žin.*, 2005, Nr. [131-4758](#)) CAA patvirtintą orlaivio TPP;

6.3.13. pagal šių taisyklių 3 priede CAA nustatytą tvarką patvirtintą orlaivio MEL;

6.3.14. jei orlaivių maksimali kilimo masė ne didesnė kaip 2730 kg, pateikti užpildytą Orlaivio riboto galiojimo komponentų keitimo ir papildomų techninės priežiūros darbų sąrašą, šių taisyklių 5 priedas;

6.4. jei orlaivis **kilęs ne iš ES šalių**:

6.4.1. orlaivio Eksporto TSP;

6.4.2. sklandmens, variklio (-ių), oro sraigto (-ų), pagalbinės jėgainės techninius dokumentus (formuliarius), kuriuose būtų ankstesnių metų įrašai apie orlaivio gamybos standartus ir modifikavimą bei reikiamų techninės priežiūros darbų atlikimą. TSRGP gauti papildomai pateikti visus su pagal Reglamento Nr. 1702/2003 21A.184 dalies c pastraipą išduotu riboto

galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimu susijusius apribojimus;

6.4.3. orlaivio tipo / riboto galiojimo tipo pažymėjimo kopiją ir orlaivio tipo / riboto galiojimo tipo pažymėjimo duomenų lapo kopiją;

6.4.4. papildomo (-ų) orlaivio tipo pažymėjimo (-ų) kopiją (-as) (jei buvo išduotas (-i));

6.4.5. masės ir centruotės duomenų lapą;

6.4.6. triukšmo pažymėjimo kopiją;

6.4.7. reikiamų techninės priežiūros darbų atlikimą patvirtinančius dokumentus;

6.4.8. užpildytus šių taisyklių 6 priede nustatytus įvykdytų TSD ir privalomųjų techninės priežiūros biuletenių ar juos atitinkančių dokumentų, išleistų po paskutiniojo TSPPP išdavimo datos, sąrašus;

6.4.9. orlaivio žurnalą;

6.4.10. orlaivio skrydžių vykdymo ir techninės priežiūros vadovus bei jų kopijas (su visais papildymais ir pakeitimais);

6.4.11. visus privalomuosius sklandmens, variklio, oro sraigto ir pagalbinės jėgainės techninės priežiūros biuletenius;

6.4.12. pagal Orlaivių techninės priežiūros programos tvirtinimo taisykles (Žin., 2005, Nr. [131-4758](#)) CAA patvirtintą orlaivio TPP;

6.4.13. pagal šių taisyklių 3 priede CAA nustatytą tvarką patvirtintą orlaivio MEL;

6.4.14. jei orlaivių maksimali kilimo masė ne didesnė kaip 2730 kg, pateikti Orlaivio riboto galiojimo komponentų keitimo ir papildomų techninės priežiūros darbų sąrašą, šių taisyklių 5 priedas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

7. Jei orlaivio savininkas ar naudotojas nori gauti **orlaivio LS ir pirminį TSPPP**, pagal Reglamento Nr. 1702/2003 H poskyrio 21A.174 dalį turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir prieš pateikdamas CAA žemiau nurodytus dokumentus privalo gauti raštišką CAA sutikimą:

7.1. šių taisyklių 2 priede nustatytos formos paraišką;

7.2. atitinkamos sumos pagal Reglamentą Nr. 785/2004 apdraustos civilinės atsakomybės draudimo polisą arba draudimo pažymėjimą;

7.3. orlaiviui anksčiau išduotą LS (EASA20 forma) arba orlaivio Eksporto TSP;

7.4. masės ir centruotės duomenų lapą;

7.5. triukšmo pažymėjimo kopiją;

7.6. sklandmens, variklio (-ių), oro sraigto (-ų) formuliarus;

7.7. reikiamų techninės priežiūros darbų atlikimą patvirtinančius dokumentus;

7.8. užpildytus šių taisyklių 6 priede nustatytus įvykdytų TSD ir privalomųjų techninės priežiūros biuletenių ar juos atitinkančių dokumentų, išleistų po paskutiniojo TSPPP išdavimo datos, sąrašus;

7.9. orlaivio žurnalą;

7.10. orlaivio skrydžių vykdymo ir techninės priežiūros vadovus bei jų kopijas (su visais papildymais ir pakeitimais);

7.11. visus privalomuosius sklandmens, variklio, oro sraigto, pagalbinės jėgainės techninės priežiūros biuletenius;

7.12. pagal Orlaivių techninės priežiūros programos tvirtinimo taisykles (Žin., 2005, Nr. [131-4758](#)) CAA patvirtintą orlaivio TPP;

7.13. jei orlaivių maksimali kilimo masė ne didesnė kaip 2730 kg, pateikti užpildytą Orlaivio riboto galiojimo komponentų keitimo ir papildomų techninės priežiūros darbų sąrašą, šių taisyklių 5 priedas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

8. Jeigu CAA nenurodo kitaip, orlaivio atitikties pareiškimas ir orlaivio Eksporto TSP turi būti išduoti ne vėliau kaip prieš 60 dienų.

9. Orlaivio savininkas ar naudotojas, norintis **gauti TSPPP**, turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir pateikti CAA:

- 9.1. šių taisyklių 1 arba 2 priede nustatytos formos paraišką;
- 9.2. TSP, TSRGP, LS ir senąjį TSPPP;
- 9.3. sklandmens, variklio (-ių), oro sraigto (-ų) formularius;
- 9.4. reikiamų techninės priežiūros darbų atlikimą patvirtinančius dokumentus;
- 9.5. šių taisyklių 6 priede nustatytus įvykdytų TSD ir privalomųjų techninės priežiūros biuletenių ar juos atitinkančių dokumentų, išleistų po TSPPP išdavimo datos, sąrašus;
- 9.6. orlaivio žurnalą;
- 9.7. orlaivio skrydžių vykdymo ir techninės priežiūros vadovų papildymus ir pakeitimus, taip pat visus privalomuosius sklandmens, variklio, oro sraigto ir pagalbinės jėgainės techninės priežiūros biuletenius;
- 9.8. jei orlaivių maksimali kilimo masė ne didesnė kaip 2730 kg, pateikti užpildytą Orlaivio riboto galiojimo komponentų keitimo ir papildomų techninės priežiūros darbų sąrašą, šių taisyklių 5 priedas;
- 9.9. atitinkamos sumos pagal Reglamentą Nr. 785/2004 apdraustos civilinės atsakomybės draudimo polisą arba draudimo pažymėjimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

10. Kartu su paraiška pateikti dokumentai, išdavus TSP, TSRGP, LS ir TSPPP, grąžinami pareiškėjui, išskyrus šiuos dokumentus, kurie paliekami saugoti CAA:

- 10.1. orlaivio tipo pažymėjimo kopiją ir orlaivio tipo pažymėjimo duomenų lapo kopiją;
- 10.2. orlaivio Eksporto TSP;
- 10.3. orlaivio atitikties pareiškimą;
- 10.4. TSP, TSRGP, LS ir senąjį TSPPP;
- 10.5. CAA patvirtinto orlaivio skrydžių vykdymo vadovo arba CAA priimtino jį atitinkančio dokumento kopiją;
- 10.6. orlaivio techninės priežiūros vadovo kopiją.
11. Paraiška išduoti TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP nepriimama, jeigu:
 - 11.1. užpildytos ne visos paraiškos skiltys arba jos užpildytos neteisingai, yra taisymo žymių;
 - 11.2. pateikti ne visi šiose taisyklėse nurodyti dokumentai.
12. Kartu su paraiška pateikti dokumentai, atsisakius išduoti TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP, grąžinami pareiškėjui.

V. ORLAIVIO IDENTIFIKAVIMAS

13. TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP gali būti išduotas, jei orlaivis yra paženklintas pagal CAA direktoriaus 2005 m. gegužės 24 d. įsakymo Nr. 4R-89 „Dėl civilinių orlaivių registravimo ženklų suteikimo bei ženklinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [69-2502](#)) reikalavimus.

VI. ORLAIVIO TINKAMUMO SKRAIDYTI NUSTATYMAS, TSP, TSRGP, LS IR/ARBA TSPPP IŠDAVIMAS

14. CAA gali pripažinti orlaivį tinkamu skraidyti, jei įsitikina, kad jis yra saugus skraidyti ir:

- 14.1. atitinka orlaivio tipo projektą, patvirtintą orlaivio tipo pažymėjimu (riboto galiojimo orlaivio tipo projektą, patvirtintą riboto galiojimo orlaivio tipo pažymėjimu);
- 14.2. atitinka esamus papildomus orlaivio tipo projektus, patvirtintus visais papildomais orlaivio tipo pažymėjimais;
- 14.3. atitinka paskutinius EASA patvirtintus jo konstrukcijos tipo pakeitimus;
- 14.4. orlaivio sklandmens, variklio ir oro sraigto skraidytų valandų skaičius, ciklai yra

tinkamai užregistruoti;

14.5. skrydžių vykdymo vadovas ir techninės priežiūros vadovas atnaujintas paskutiniais papildymais ir pakeitimais;

14.6. atlikti visi orlaivio privalomi darbai pagal CAA patvirtintą orlaivio TPP;

14.7. visi žinomi orlaivio defektai ištaisyti arba, jeigu būtina, apie juos pranešta nustatyto būdu;

14.8. atlikti visi orlaiviui taikomi tinkamumo skraidyti direktyvų ir privalomųjų biuletenių ar juos atitinkančių dokumentų reikalavimai;

14.9. atlikti visi orlaivio keitimai ir remontai buvo užregistruoti bei patvirtinti pagal Reglamento Nr. 1702/2003 21 dalies reikalavimus;

14.10. visi orlaivyje įmontuoti ribotos naudojimo trukmės komponentai yra identifikuoti, užregistruoti ir patvirtinta jų naudojimo trukmė nėra pasibaigusi;

14.11. tinkamumą naudoti patikrino ir nustatė patvirtinta techninės priežiūros organizacija (toliau – PTPO), orlaivio gamintojas arba licencijuotas specialistas, turintis teisę nustatyti orlaivį tinkamu naudoti.

15. Komercinės kategorijos orlaivius patikrinti ir nustatyti, ar jie tinkami naudoti, gali tik PTPO, patvirtinta pagal Reglamento Nr. 2042/2003 II priedo (145 dalis) reikalavimus.

16. Išduoti, sustabdyti TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP, panaikinti jų galiojimą, išduoti Eksporto TSP bei jų dublikatus gali tik įgaliotieji CAA darbuotojai.

17. Įgaliotajam CAA darbuotojui vertinant orlaivio tinkamumą skristi yra pildomas atitinkamas CAA direktoriaus 2004 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 4R-14 „Dėl patikros lapų tvirtinimo“ patvirtintas patikros lapas, kuris vėliau saugomas orlaivio byloje.

18. Prieš išduodamas orlaivio TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP, įgaliotasis CAA darbuotojas privalo susipažinti su visais dokumentais, pateiktais kartu su paraiška, ir pats asmeniškai apžiūrėti orlaivį, o prireikus – pareikalauti, kad būtų atlikti bandomieji skrydžiai.

19. Orlaivio savininkas ar naudotojas privalo sudaryti įgaliotiesiems CAA darbuotojams būtinas sąlygas inspektuoti orlaivį.

20. Įgaliotajam CAA darbuotojui apžiūrint orlaivį, turi dalyvauti licencijuotas civilinės aviacijos specialistas, kuris turi teisę nustatyti, ar orlaivis yra tinkamas naudoti.

21. Įgaliotasis CAA darbuotojas, įsitikinęs, kad orlaivis yra tinkamas skraidyti ir atitinka šių taisyklių 14 punkto reikalavimus, išduoda CAA direktoriaus 2004 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. 4R-157 „Dėl civilinių orlaivių kategorijų, tinkamumo skraidyti pažymėjimų, tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimų ir leidimų skristi patvirtinimo“ patvirtintos formos TSP, TSRGP, LS ir / arba šių taisyklių 9 priede nurodytos formos TSPPP. Sprendimas dėl TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP išdavimo arba atsisakymo juos išduoti turi būti priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos ir visų šiose taisyklėse numatytų dokumentų pateikimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-1](#), 2009-01-05, *Žin.*, 2009, Nr. 8-301 (2009-01-22), i. k. 1092217ISAK00004R-1

22. Jei įgaliotasis CAA darbuotojas orlaivio tinkamumo skraidyti patikros metu nustato trūkumų, šie turi būti ištaisyti per įgaliotojo CAA darbuotojo nurodytą terminą. Jei orlaivio savininkas ar naudotojas nurodytų trūkumų neištaiso, orlaivis pripažįstamas netinkamu skraidyti.

23. TSP, TSRGP ir LS išduodamas atsižvelgiant į orlaivio kategoriją. Kategoriją nustatoma vadovaujantis CAA direktoriaus 2004 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. 4R-157 „Dėl civilinių orlaivių kategorijų, tinkamumo skraidyti pažymėjimų, tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimų ir leidimų skristi patvirtinimo“ (*Žin.*, 2004, Nr. [126-4552](#); 2005, Nr. [69-2503](#)). Pasikeitus orlaivio kategorijai, jam išduotas TSP, TSRGP ir LS netenka galios.

24. Praradęs (sugadinęs) TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP, orlaivio savininkas ar naudotojas turi nedelsdamas apie tai pranešti CAA. Kol nebus išduotas TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP dublikatas, orlaivį naudoti draudžiama.

25. Orlaivio savininkas ar naudotojas, norintis gauti TSP, TSRGP, LS ir / arba TSPPP dublikatą, CAA turi pateikti:

25.1. prašymą;

- 25.2. raštišką paaiškinimą apie minėtų dokumentų praradimo / sugadinimo aplinkybes;
25.3. valstybės rinkliavos sumokėjimo kvitą arba mokamąjį pavedimą su banko žyma.

VII. TSP, TSRGP, LS IR TSPPP GALIOJIMAS, SUSTABDYMAS IR PANAIKINIMAS

26. TSP, TSRGP ir LS išduodamas neribotam laikui. Jis tebegalioja, jeigu:
- 26.1. laikomasi taikomų atitinkamo tipo projekto ir tinkamumo skraidyti testavimo reikalavimų;
- 26.2. orlaivis neperregistruojamas į kitą registrą;
- 26.3. orlaivio tipo pažymėjimas arba riboto galiojimo orlaivio tipo pažymėjimas, atsižvelgiant į kuriuos buvo išduotas TSP arba TSRGP, nebuvo paskelbti netekusiais galios;
- 26.4. jo galiojimas nebuvo sustabdytas arba panaikintas.
27. Jeigu CAA nustato, kad nesilaikoma 26 punkto reikalavimų ir sąlygų, CAA sustabdo TSP, TSRGP ir LS galiojimą arba jį panaikina.
28. Jeigu orlaivis patyrė aviacijos įvykį, klasifikuojamą pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2002 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. 3-25 „Dėl civilinių orlaivių avarijų ir incidentų klasifikavimo, tyrimo ir pranešimų nuostatų“ (Žin., 2002, Nr. 15-635) 14.1.2 punktą, jo tinkamumas skraidyti yra sustabdomas. Atlikti tokio orlaivio būtinus techninės priežiūros darbus bei nustatyti jo tinkamumą naudoti gali tik PTPO.
29. Apie TSP, TSRGP ir LS galiojimo sustabdymą arba panaikinimą CAA praneša orlaivio savininkui / naudotojui ir nurodo minėtų dokumentų galiojimo sustabdymo arba panaikinimo priežastis.
30. Jeigu TSP, TSRGP ir LS galiojimas yra sustabdomas arba panaikinamas, toks pažymėjimas kartu su TSPPP privalo būti grąžintas CAA per 5 darbo dienas.
31. TSP, TSRGP, LS laikomas negaliojančiu be galiojančio TSPPP. Orlaivį su negaliojančiu TSPPP naudoti draudžiama.
32. Orlaivių TSPPP gali būti išduotas ne ilgesniam nei vienerių metų laikotarpiui.
33. Orlaivio tinkamumą skraidyti įgaliojęji CAA darbuotojai gali tikrinti savo nuožiūra arba orlaivio savininko / naudotojo prašymu.

VIII. EKSPORTO TSP

34. Šių taisyklių 8 priede nustatytas Eksperto TSP išduodamas I arba II klasės produktams:
- 34.1. I klasės produktas – tai orlaivis, įskaitant jo variklį (-ius), pagalbinę jėgainę, oro sraigtą (-us), kuris turi nustatyto tipo pažymėjimą su duomenų lapu ir taikomus atitinkamus tinkamumo skraidyti reikalavimus;
- 34.2. II klasės produktas – tai pagrindinis I klasės produkto komponentas (t. y., variklis, oro sraigtas, pagalbinė jėgainė).
35. Jeigu orlaivis turi orlaivio tipo pažymėjimą / riboto galiojimo orlaivio tipo pažymėjimą, išduotą arba pripažintą EASA, ir orlaivis eksportuojamas į ES šalį, importuojančios šalies kompetentingajai institucijai pareikalavus, iki 2008 m. rugsėjo 28 d. gali būti išduotas Eksperto TSP, kitu atveju – perleidžiamas galiojantis TSP, TSRGP ir TSPPP.
36. Jeigu orlaivis turi orlaivio tipo pažymėjimą / riboto galiojimo orlaivio tipo pažymėjimą, išduotą arba pripažintą EASA, ir orlaivis eksportuojamas ne į ES šalį, gali būti išduotas Eksperto TSP.
37. Paraišką Eksperto TSP gauti, šių taisyklių 7 priedas, gali pateikti tik:
- 37.1. gamintojas, kai prašoma išduoti naujo produkto eksperto TSP;
- 37.2. savininkas ar naudotojas, kai prašoma išduoti naudoto produkto eksperto TSP.
38. Asmuo, norintis gauti Eksperto TSP, turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir kartu su paraiška pateikti:
- 38.1. atitikties aktą (EASA52 forma, išduodama naujai pagamintam produktui);
- 38.2. svorio ir centruotės duomenų lapą;

38.3. orlaivio techninės priežiūros vadovą;

38.4. dokumentą, patvirtinantį, kad visų taikomų TSD ir privalomųjų techninės priežiūros biuletenių reikalavimai įvykdyti; jei tai nėra padaryta, privalo būti atitinkamas įrašas;

38.5. laikinųjų instaliacijų, naudojamų eksporto skrydžio metu, aprašymą ir pareiškimą, kad šios instaliacijos bus išmontuotos po eksporto skrydžio ir bus atstatyta patvirtintoji orlaivio būklė;

38.6. dokumentus (įrašus), pagal kuriuos galima nustatyti, kokie šio orlaivio ar produkto gamybos, modifikavimo, techninės priežiūros reikalavimai buvo taikomi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, *Žin.*, 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

39. Eksporto TSP išduodamas, jei:

39.1. orlaivis (komponentas) atitinka nustatytą tipo projektą, priimtina importuojančiai šaliai;

39.2. naujas orlaivis (komponentas) buvo pagamintas pagal Reglamento Nr. 1702/2003 21 dalies F arba G poskyrių reikalavimus;

39.3. yra naudoto orlaivio galiojantys TSP / TSRGP ir TSPPP arba šis orlaivis atitinka tinkamumo skraidyti reikalavimus, privalomus TSP / TSRGP ir TSPPP galiojimui;

39.4. orlaivis / komponentas atitinka papildomus importuojančios šalies reikalavimus;

39.5. buvo pateikti visi 38 punkte nurodyti dokumentai;

39.6. orlaivis / komponentas yra paženklintas pagal šių taisyklių V skyriaus reikalavimus.

40. Orlaivis / komponentas gali neatitikti specialiųjų importuojančios valstybės reikalavimų, jei tai yra priimtina importuojančiai šaliai. Šiuo atveju privalu pateikti atitinkamą importuojančios valstybės įgaliotos institucijos raštą.

41. Jei eksportuotojas nėra kitaip susitaręs su importuojančios valstybės įgaliotąja institucija, gavęs Eksporto TSP jis privalo šiai institucijai pateikti:

41.1. visus dokumentus ir informaciją, įrodančią, kad eksportuojamas produktas tinkamas naudoti (t. y. skrydžio vykdymo vadovą, techninės priežiūros vadovą, techninės priežiūros biuletenius, surinkimo instrukcijas ir pan.), bei kitus dokumentus ir informaciją, nurodytą specialiuose importuojančios valstybės reikalavimuose;

41.2. gamintojo parengtas išsamias orlaivio surinkimo instrukcijas ir bandomųjų skrydžių ataskaitos formą, patvirtintą CAA, jei eksportuojamas nesumontuotas orlaivis.

42. Eksportuotojas privalo:

42.1. jei siunčiamas išmontuotas produktas, apsaugoti jį nuo korozijos ir sugadinimų bei nurodyti šių apsaugos priemonių veiksmingumo galiojimo laiką;

42.2. po orlaivio eksporto skrydžio išmontuoti arba pareikalauti, kad būtų išmontuotos laikinos instaliacijos, naudotos eksportavimo metu, ir atstatyti patvirtintą orlaivio būklę.

43. Eksportuotojas privalo pateikti CAA informaciją apie importuojančios valstybės specialiuosius reikalavimus.

44. Orlaivio Eksporto TSP negali būti pripažįstamas kaip įpareigojantis susitarimas ar sutartis tarp parduodančiojo ir perkančiojo bei nesuteikia teisės naudoti orlaivį.

MINIMALIOS ĮRANGOS SĄRAŠO TVIRTINIMO APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Minimalios įrangos sąrašo tvirtinimo aprašas (toliau – aprašas) parengtas pagal Jungtinius aviacijos reikalavimus JAR- MMEL/MEL (toliau – JAR-MMEL/MEL) ir Jungtinės aviacijos administracijos administracinės ir konsultacinės medžiagos ketvirto skyriaus (Oro susisiektimas) trečios dalies laikinąjį konsultacinį biuletinį Nr. 26 (JAA Administrative and Guidance Material Section Four: Operations, Part Three: Temporary Guidance Leaflet No. 26) (toliau – TGL 26).

2. Šis aprašas nustato minimalios įrangos sąrašo (toliau – MEL) tikrinimo, tvirtinimo ir pakeitimų tvirtinimo tvarką.

3. Orlaivio savininkas / naudotojas turi parengti MEL, kuriame numatytas orlaivio naudojimas nustatytomis sąlygomis, kai skrydžio pradžioje neveikia tam tikri prietaisai, įranga ar sistemos, dėl kurių orlaivį galima naudoti numatytą laiką, užtikrinant reikiamą skrydžių saugą.

4. MEL turi būti rengiamas kiekvienam orlaiviui, atsižvelgiant į orlaivio konfigūraciją ir atitinkamas naudojimo bei techninės priežiūros sąlygas, pagrindinio minimalios įrangos sąrašo (toliau – MMEL) pagrindu ir turi būti ne mažesnio ribojamojo poveikio kaip MMEL.

5. Visa orlaivio įranga ir sistemos, susijusios su orlaivio tinkamumu skraidyti ir neįtrauktos į MEL, privalo veikti kiekvieno skrydžio metu.

6. Orlaivio savininkas / naudotojas, vykdydamas skrydžius, negali naudotis MMEL.

II. MEL TIKRINIMO IR TVIRTINIMO TVARKA

7. MEL tvirtina CAA. Orlaivio savininkas / naudotojas, norėdamas patvirtinti MEL, turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir prieš 30 dienų iki numatomo orlaivio naudojimo pradžios arba per 60 dienų po orlaivio MMEL revizijos įsigaliojimo datos CAA pateikti:

7.1. prašymą dėl MEL patvirtinimo;

7.2. 2 MEL egzempliorius (revizuojamas MEL dalis);

7.3. MMEL ir kitus papildomus dokumentus, kuriais remiantis buvo rengiamas MEL.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

8. MEL privalo atitikti JAR-MMEL/MEL reikalavimus ir TGL 26 nuostatas.

9. Tikrinimo metu vadovaujasi MMEL ir kitais pateiktais dokumentais. Tikrinami:

9.1. titulinio lapo įrašai;

9.2. galiojančių lapų sąrašas;

9.3. turinys;

9.4. pakeitimų (papildymų) sąrašas;

9.5. laikinųjų pakeitimų (papildymų) sąrašas;

9.6. bendroji dalis;

9.7. preambulė;

9.8. apibrėžimai, santrumpos ir aiškinamosios pastabos;

9.9. MEL puslapių formatas;

9.10. remonto trukmės kategorijos;

9.11. įmontuotos įrangos (komponentų) skaičius;

9.12. skrydžiui reikalingas įrangos (komponentų) skaičius;

9.13. pastabos (išimtys), jose naudojamos santrumpos ir nuorodos;

9.14. skrydžių vykdymo procedūros – „O“;

9.15. techninės priežiūros procedūros – „M“.

10. MEL turi būti nurodyta MMEL, kuriuo remiantis buvo sudarytas MEL, nuoroda ir revizijos numeris.

11. Orlaivio savininko / naudotojo pateiktą MEL nagrinėja CAA įgaliotieji Skrydžių operacijų ir Orlaivių skyrių darbuotojai, kurie ir patikrina, ar MEL struktūra ir jame aprašyti gedimai atitinka MMEL ir TGL 26 nuostatas bei JAR-MMEL/MEL reikalavimus. MEL nuostatos negali būti mažiau griežtesnės nei MMEL nuostatos, MEL draudžiama papildyti tokiais punktais, kurių nėra MMEL.

12. Tikrinimo metu įgaliotieji CAA darbuotojai pildo šių taisyklių 4 priede nurodytą Minimalios įrangos sąrašo patikros formą (toliau – forma). Jei MEL tikrinamas skyrius atitinka MMEL ir TGL 26 nuostatas bei JAR-MMEL/MEL reikalavimus, pildomos formos 2 dalyje atitinkamo skyriaus langelis pažymimas varnele (V). Jei tikrinamas skyrius neatitinka keliamų reikalavimų, formos 3 dalyje įrašomas neatitikimas ir jo eilės numeris. Neatitikimo eilės numeris taip pat įrašomas į pildomos formos 2 dalies atitinkamą langelį.

13. CAA įgaliotieji darbuotojai per 30 dienų nuo MEL gavimo dienos informuoja MEL pateikusį orlaivio savininką / naudotoją apie nustatytus neatitikimus ir pateikia užpildytos MEL patikros formos kopiją. Kopijos perdavimas turi būti užregistruotas „Perduotų patikrinimo formų registracijos žurnale“.

14. Organizacija, gavusi MEL patikros formos kopiją ir ištaisiusi joje surašytus neatitikimus, privalo pateikti CAA prašymą dėl MEL pataisymų patikrinimo kartu su pataisytais MEL skyriais (2 egzempliorius).

15. Gavę MEL pataisymus, įgaliotieji CAA darbuotojai per 10 darbo dienų juos patikrina ir pirmo patikrinimo metu pildytos MEL patikros formos 3 dalies skyriuje „Ištaisymo data“ įrašo datą, kada neatitikimas buvo ištaisytas.

16. Patikrinę MEL, ir, jei jame buvę anksčiau nustatyti neatitikimai yra ištaisyti, įgaliotieji CAA darbuotojai viename iš MEL egzempliorių ir MEL patikros formos 4 dalyje įrašo rekomendaciją tvirtinti MEL bei tai patvirtina asmeniniu savo spaudu ir parašu. Po to abu MEL egzemplioriai kartu su užpildyta MEL patikros forma teikiami tvirtinti CAA direktoriui.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Patvirtinus MEL, vienas jo egzempliorius su įgaliotųjų CAA darbuotojų rekomendacijomis paliekamas saugoti CAA Orlaivių skyriuje, kitas perduodamas orlaivio savininkui / naudotojui. Užpildyta MEL patikros forma kartu su prašymu patvirtinti MEL įsegama į CAA saugomą orlaivio savininko / naudotojo dokumentų segtuvą.

18. MEL revizijos tvirtinamos pagal šio aprašo 7–16 punktus.

Priedų pakeitimai:

9 priedas

Papildyta priedu:

Nr. [4R-1](#), 2009-01-05, *Žin.*, 2009, Nr. 8-301 (2009-01-22), i. k. 1092217ISAK00004R-1

Pakeitimai:

1.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190
Dėl teisės aktų pakeitimo

2.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-1](#), 2009-01-05, Žin., 2009, Nr. 8-301 (2009-01-22), i. k. 1092217ISAK00004R-1

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2006 m. balandžio 12 d. įsakymo Nr. 4R-88 "Dėl Civilinių orlaivių tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir tinkamumo skraidyti periodinės patikros pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo